

Plyn a teplo naše každodenné

Plyn ako energetické médium za uplynulých 12 mesiacov poriadne „potrápil“ jeho spotrebiteľov. Najprv sa v 1. polroku výrazne zvýšili jeho predajné ceny – až tak, že v závere roka musela vláda tvrdo zasiahnuť do regulácie ceny plynu na výrobu tepla pre domácnosti, v úvode tohto roka sú zase problémy so samotnou dodávkou plynu z Ruska cez Ukrajinu.

Táto situácia sa bytostne dotýkala aj veľkovýrobcov tepla, ktorý na jeho výrobu používajú ako palivo práve plyn. Neobišla ani Banskú Bystricu, kde rozhodujúci výrobca BBES, a.s., Banská Bystrica vyrába v teplárni Radvaň a v ďalších 52 plynových kotolniciach teplo a teplú vodu pre vyše 20 tisíc domácností, ako aj pre nebytových odberateľov. Okrem toho má prevádzky aj v Kováčovej a v Brusne.

Cena tepla sa v Banskej Bystrici v závislosti od regulačných podmienok a meniacej sa ceny plynu v uplynulom roku menila celkom trikrát – v marci, v septembri a v decembri. Jej výška sa z pôvodných 705 Sk/GJ vyšplhala až na konečných 999 Sk/GJ. Malo to byť ešte viac, akcionári BBES však rozhodli o stlačení ceny pod 1000 Sk/GJ na úkor hospodárskeho výsledku. „Bol to náročný rok pre všetkých výrobcov tepla. Veľa sme s odberateľmi a najmä správcami komunikovali. Úpravy cien, ku ktorým došlo vždy len v položke nákladov na plyn, sme v predstihu vysvetľovali a zdôvodňovali. Situáciu sme predtým hodnotili aj s akcionármi, predovšetkým s Mestom Banská Bystrica,“ hovorí generálny riaditeľ spoločnosti BBES, a.s., Ing. Ondrej Borguľa a dodáva „podľa odozvy odberateľov sa zdá, že sme to spoločne zvládli.“

V závere minulého roka zasiahol Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) a zaviedol nový spôsob regulácie ceny plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti, ktorým sa od 1. novembra znížili predajné ceny plynu od SPP. Tento krok prišiel pre rok 2008 trochu

neskoro, ale vytvoril dobré východisko pre rok 2009.

Teplo od nového roka lacnejšie

Ceny tepla na rok 2009 už ÚRSO stanovil. Variabilná zložka (náklady na energie) je po novom uvádzaná v jednotke kilowatthodina (kWh) a fixná zložka v jednotke kilowatt (kW) tepelného príkonu. Cena tepla v prepočte na pôvodnú jednotku tepla – gigajoul (GJ) je pre domácnosti v Banskej Bystrici 25,61 € (771,56 Sk), pre nebytových odberateľov tepla 28,39 € (855,41 Sk). Je teda o 9 % nižšia ako očakávaná priemerná cena za uplynulý rok a o 23% nižšia ako posledná cena tepla za december. Dá sa predpokladať, že po zásahu štátu do regulácie cien zemného plynu tieto podmienky vydržia celý rok 2009.

Regulácia ceny plynu pre rok 2009 nastavila aj nové, výrazne zmenené relácie medzi jednotlivými tarifami plynu, ktoré sú určené podľa výšky odberu plynu. V tarife M4, ktorá je najčastejšie využívaná v rámci samostatných domových kotolní, je hranica vo výške 60 tis. m³ a plyn vystačí pre ročnú výrobu tepla približne 1900 GJ, t.j. na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV) pre dom s 55 bytmi. Cena plynu vzrástla oproti cene platnej k 1.1.2008 o 43 % a dostala sa na úroveň 0,58 €/m³ (17,50 Sk/m³) s DPH, čo je zhruba o 41% viac ako sú ceny plynu pre veľkoodberateľov, teda aj pre BBES. Pri tejto cene plynu budú náklady samostatnej domovej kotolne na palivo až 19,08 €/GJ (545 Sk/GJ) a spolu s ostatnými nákladmi na elektrickú energiu, mzdy, údržbu, splátky úveru a úroky dosiahnu takmer 31,53 €/GJ (950 Sk/GJ).

Tento rozbor uvádzame zámerne, ako informáciu o tom, že sa zásadne zmenili rámcové ekonomické podmienky, a tým aj zhoršila efektívnosť výstavby individuálnych domových plynových kotolní. Možno teda povedať, že pri komplexnom poňatí nákladov na zriadenie takejto kotolne je výsledná cena tepla výrazne vyššia, ako pri jeho dodávaní z centrálného zdroja a návratnosť takejto investície presahuje viac ako 12 rokov. (apr)

